

a fejlesztés feladata megtalálni a gyenge minőségű — de kémiai szempontból értékes anyagokat, vegyületeket tartalmazó — faanyag kémiai hasznosításának gazdaságos lehetőségeit is.

Meggyőződésem, hogy a faanyagot, mint ipari nyersanyagot kell a felhasználás szempontjából elsősorban figyelembe venni és hasznosítani. A legnagyobb népgazdasági értéket az ipari feldolgozás, ill. felhasználás adja. Másodszorban jöhet csak szóba a faanyag, mint energiahordozó. Tudomásul kell azonban venni, hogy az energiagondok enyhítéséből nekünk is részt kell vállalni...

Az ipari hulladékok — másodnyersanyagként hasznosíthatatlan és kéreg — energetikai hasznosítását saját hőenergia biztosításánál kell számításba venni. Az erdei apríték energetikai célú hasznosítására — úgy tűnik — a kommunális, állattartó és növényházi épületek fűtésénél nyílik lehetőség, de erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében is, hogy a lakóházak fűtését is gazdaságosan biztosítani lehessen...

(Lásd még: AZ ERDŐ, 1982. 2. sz., 69—73. p.)

DR. TÓTH SÁNDOR:

AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS ÉS A VADGAZDÁLKODÁS ÖSSZEANGOLT TÁVLATI FEJLESZTÉSE

Az ellentmondásokat tükröző, visszatérő vita folyik az erdő és a vad összehangolásáról. Lényeges, érdemi lépések történtek az egyensúly helyreállítására. A viták azonban arra utalnak, hogy nem megnyugtatóak az eddig tett intézkedések.

A legfontosabb területen sikerült előrehaladni. Elkészültek a vadgazdálkodás távlati koncepciói alapján a vadászati üzemtervek. Az üzemtervek jóváhagyói és közvetlen végrehajtatói a vadászat (erdészet) vállalatfelügyeleti szervei. Az irányításban tehát jól elhatárolt központi funkcionális, területi irányítási és vállalatfelügyeleti szintek alakultak ki, mint az üzemterv-végrehajtás szervezeti feltételei.

Tartalmi kérdésekben új elvek jutottak kifejezésre. Az üzemtervek, az erdészeti-vadászati kutatás mai ismeretei alapján külön tételként tartalmazzák az erdő vadeltartó képességének megfelelő vadállományt és önálló tételként az egész éves takarmányozással, illetve a zárt téren fenntartható vadat. A két utóbbi a vadgazdálkodó döntésétől és az illetékes erdőfelügyelet és megyei tanács egyetértésétől függ.

Joggal mondjuk tehát, hogy létrejöttek az erdő—vad jobb összehangolásának a feltételei. Nincs megnyugtató koncepció az erdei károk értékelésében, megítélésében, térítésében. Ez a viták további forrása. Az első lépés megtörtént: a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem vadászati tanszéke az MTA—MÉM erdészeti bizottsága elé terjesztette az „Erdei vadkárbecslési útmutató” tervezetét. Az útmutató hiányosságai mellett is szemléletformáló lehet, de mindenképpen csak része a nagy adósságnak — az egységes erdei kárbecslési útmutatónak.

Koncepció kérdése, hogyan értelmezzük az erdő—vad egyensúlyát. Sok zavaros fogalmazásban hallunk a biológiai egyensúlyról, figyelmen kívül hagyva, hogy az erdőnek, mint ökológiai rendszernek arról a mesterséges egyen-

súlyáról van szó, amelynek legfontosabb eleme az ember, tehát mindaz a gazdasági-szellemi tevékenység, amit a szakma tehet a kívánt összhang érdekében.

Az utóbbi idők egyik felülvizsgálatra szoruló koncepciójának tartom az erdészeti és a vadászati kutatás mesterséges szétválasztását. Az erdő—vad összhangjának kutatásokkal történő megalapozásáért az erdészeti kutatás legyen a felelős!

Az elméleti és gyakorlati viták legnagyobb tere az erdőt kezelő részesedése a vadgazdálkodás bevételeiből és az erdőben keletkezett károk térítése. Ismételten felvetjük, hogy a vadgazdálkodót érdekeltté kell tenni a károk elhárításában, a gazdálkodás hibájából eredő károk megtérítésére kell kötelezni. Ugyanakkor a vadgazdálkodó vétlensége esetén is keletkezik, keletkezhetséges vadkár, a vad időszakos vándorlása, csoportosulása, az erdőgazdálkodási tevékenység változása, az intenzív beavatkozás területének növekedése stb., a károsítás forrásai lehetnek. Indokolt tehát, hogy az erdőfenntartás is szerepet vállaljon a károk megelőzésében, viselésében. A jogi szabályozás mellett a vadgazdálkodásból származó bevételek újrafelosztásának a kérdése is a közös érdekeltségen alapuló összhang feltételeinek megteremtése.

DR. RÁCZ ANTAL:

A HAZAI ÉRDŐK VADELTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK MEGFELELŐ VADÁLLOMÁNY KIALAKÍTÁSA

Belső szakmai berkeinkben a vadgazdálkodás megítélése nagyon eltérő. A viták elsősorban a fenntartható vadállomány és a ténylegesen meglévő állomány között tapasztalható lényeges eltérés körül adódnak. Ezt a vitát csak élezi a helyenként jelentős és ténylegesen bekövetkezett vadkár. Különösen kiéleződtek a viták az erdőgazdasági vadkárhelyzet megoldatlansága miatt, de erősödni és szélesedni fognak az évről évre emelkedő mezőgazdasági vadkárak miatt is.

Hosszú távon nyilvánvalóan ez a helyzet nem tartható és súlyos kárt okoz a sportvadászok, főként a hivatásos vadászok társadalmi megítélésében. Mindannyiunknak jól felfogott érdeke tehát, hogy a meglévő ellentmondások feloldásával, a vadgazdálkodási üzemterveken alapuló állományszabályozás és állományhasznosítás megvalósításával törekedjünk a reális vadgazdálkodás megvalósítására.

Miért nem tudjuk teljes mértékben megvalósítani az üzemtervszerű vadgazdálkodást? Ezt talán a következőkben felvetett gondokkal magyarázhatjuk:

1. A vadállomány évenkénti számbavétele kizárólag a vadászatra jogosult feladata és egyben privilégiuma, ugyanis az általa leírt állományadatok gyakorlatilag cáfolhatatlanok.
1974-ben először és azóta minden évben kivétel nélkül, több a terítékre került szarvasok száma, mint az abban az adott évben becsült tehénlétszám, ugyanakkor a törzsállomány emelkedett. Ki tartja ezt komolynak? Mindenki előtt világos, hogy ezek a jelek nélkülöznek minden biológiai, vadgazdálkodási szakmai ismeretet.
2. Nem rózsásabb — igaz más vonatkozásban — a helyzet az apróvad-gazdálkodásban sem. Vizsgáljuk csak meg a fácánállomány és a visszatermelés